

NATIONAL SPORTS GOVERNANCE OBSERVER

Εθνική Έκθεση: Κύπρος

Δεκέμβριος 2018

Δρ. Χρήστος Αναγνωστόπουλος

NATIONAL SPORTS GOVERNANCE OBSERVER

ΕΘΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΚΥΠΡΟΥ:
ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΑΘΛΗΤΙΚΗΣ
ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΕΘΝΙΚΩΝ
ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΩΝ

Τίτλος

Παρατηρητήριο Αθλητικής Διακυβέρνησης Εθνικών Ομοσπονδιών. Εθνική Έκθεση Κύπρου.

Έρευνα- Επιμέλεια- Συγγραφή

Δρ. Χρήστος Αναγνωστόπουλος, UCLan Cyprus

Άλλοι συνεισφέροντες

Κος Ευστράτιος Ιορδανάκης, Molde University College

Κος Βάσσης Κουτσιούντας, Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού

Διάταξη Κειμένου

Play the Game

Εκτόπωση

Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού

Φωτογραφία Εξωφύλλου

Colourbox

Έκδοση

Πρώτη Έκδοση, Λευκωσία, Κύπρος, Δεκέμβριος 2018

Εκδότης

Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού

Η παρούσα έκδοση αφορά στην εθνική έκθεση της Κύπρου από την έρευνα που έγινε στα πλαίσια του διεθνές ερευνητικού προγράμματος 'National Sports Governance Observer', το οποίο συντόνισε Play the Game. Περισσότερες πληροφορίες για το εν λόγω πρόγραμμα στην ιστοσελίδα: www.playthegame.org.

E: <https://www.cyprussports.org/en/contact-cso.html>

W: <https://www.cyprussports.org>

Παραπομπές και αναφορές από την /στην παρούσα έκθεση επιτρέπεται με τις ανάλογες αναγνωρίσεις.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

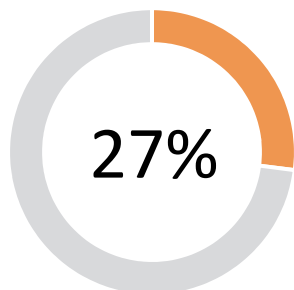
Το πρόγραμμα 'National Sports Governance Observer' χρηματοδοτήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή μέσω του Ευρωπαϊκού Χρηματοδοτικού Προγράμματος Erasmus+. Η Επιτροπή δεν είναι υπεύθυνη για οποιαδήποτε ανακοίνωση και δημοσίευση από το έργο ή οποιαδήποτε χρήση που μπορεί να προκύψει από τις πληροφορίες που περιέχονται σε αυτό.

Περιεχόμενα

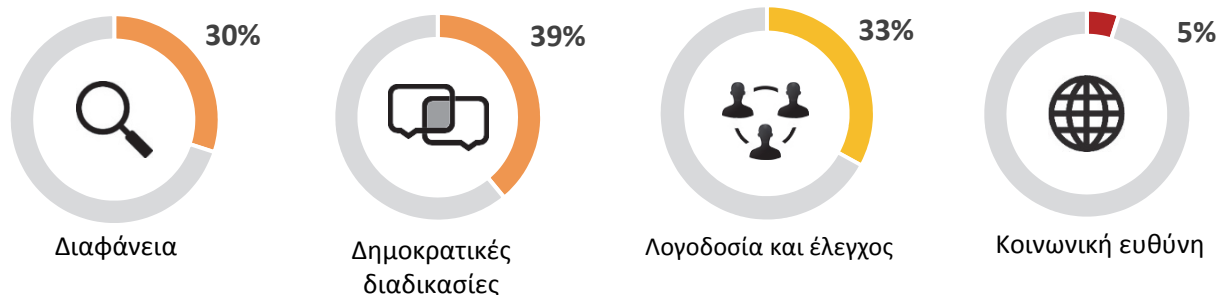
Κύρια Αποτελέσματα	6
Γενική επισκόπηση.....	6
Πλαίσιο.....	10
Νοοτροπία εταιρικής διακυβέρνησης.....	10
Αθλητικό σύστημα	10
Αθλητικές πολιτικές και κανονισμοί που σχετίζονται με τη διακυβέρνηση.....	13
Μέθοδοι	15
Αποτελέσματα	17
Διάσταση 1: Διαφάνεια	17
Διάσταση 2: Δημοκρατικές διαδικασίες.....	18
Διάσταση 3: Λογοδοσία	19
Διάσταση: Κοινωνική ευθύνη.....	21
Συζήτηση και πολιτικές συνέπειες	23
Συμπεράσματα	25
Βιβλιογραφικές παραπομπές	26

Κύρια Αποτελέσματα

Σχήμα 1: Γενικός δείκτης NSGO για τη Κύπρο

Σχήμα 2: Βαθμολογίες Κύπρου στις τέσσερις διαστάσεις του NSGO

Γενική επισκόπηση

Η παρούσα έκθεση παρουσιάζει τα αποτελέσματα της αξιολόγησης των αθλητικών ομοσπονδιών της Κύπρου μέσα από την έρευνα που έγινε στα πλαίσια του ερευνητικού προγράμματος «Παρατηρητήριο Αθλητικής Διακυβέρνησης Εθνικών Ομοσπονδιών» (National Sports Governance Observer (NSGO)). Το πρόγραμμα αυτό χρηματοδοτήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή μέσω του Ευρωπαϊκού Χρηματοδοτικού Προγράμματος Erasmus+, με συνολική χρηματοδότηση της τάξεως των €383.000. Το πρόγραμμα ηγείται από το Δανέζικο Ινστιτούτο Αθλητικών Ερευνών στο οποίο περιλαμβάνεται και η πρωτοβουλία Play the Game. Εκτός της Δανίας, οι υπόλοιπες χώρες που συμμετείχαν ενεργά στο NSGO είναι οι: Γερμανία, Ολλανδία, Νορβηγία, Βέλγιο, Ρουμανία, Πολωνία και η Κύπρος (στη πορεία εντάχθηκαν τόσο το Μαυροβούνιο όσο και η Βραζιλία). Οι στόχοι του προγράμματος ήταν να:

- Επιτρέψει στους διοικητικούς του αθλητισμού αλλά και σε άλλους ενδιαφερομένους φορείς να «μετρήσουν», να συζητήσουν και να βελτιώσουν τη χρηστή διακυβέρνηση στις εθνικές αθλητικές ομοσπονδίες.
- Δημιουργήσει δίκτυα μεταξύ ακαδημαϊκών, αθλητικών παραγόντων και άλλων ενδιαφερομένων.
- Παράσχει σε κυβερνητικούς αξιωματούχους γνώση και εργαλεία για διάλογο με το αθλητικό κίνημα.

- Προωθήσει τη δημόσια συζήτηση σχετικά με τη διακυβέρνηση στον αθλητισμό στο ευρύτερο κοινό προκειμένου να αυξησει την ευαισθητοποίηση του για τις προκλήσεις που παρουσιάζει η χρηστή διακυβέρνηση στον εν λόγω τομέα.

Εξετάστηκαν επτά εθνικές αθλητικές ομοσπονδίες και συγκεκριμένα αυτές του Στίβου, του Ποδοσφαίρου, του Τριάθλου, της Γυμναστικής, της Χειροσφαίρισης, της Κολύμβησης και της Αντισφαίρισης, καθώς και μία συνομοσπονδία, η Κυπριακή Ολυμπιακή Επιτροπή. Συγκεντρώθηκαν δεδομένα από τον Ιούλιο έως τον Νοέμβριο του 2017.

Οι κυπριακές αθλητικές ομοσπονδίες βαθμολογήθηκαν με μέσο όρο 27%, που αντιστοιχεί σε συνολικό χαρακτηρισμό «αδύναμος». Τόσο ο μέσος όρος όσο και η μεμονωμένη βαθμολογία (η πλειονότητα αυτών) και στις τέσσερις διαστάσεις ήταν κάτω από 50%, ενώ μόνο ένας μικρός αριθμός δεικτών (για κάθε διάσταση) ήταν πάνω από αυτήν την τιμή. Γενικά, μεταξύ των εξεταζόμενων για τους σκοπούς του προγράμματος NSGO χωρών, η Κύπρος είναι αυτή που παρουσιάζει «αρνητική ακραία τιμή» και στις τέσσερις διαστάσεις και σαφώς σε ορισμένους βασικούς δείκτες (π.χ., με *κώδικα δεοντολογίας* (0%) ή *εγκεκριμένο πολυετές στρατηγικό σχέδιο* (13%)). Ο παρακάτω πίνακας παραθέτει τα συνολικά συγκριτικά αποτελέσματα και των οχτώ χωρών που συμμετείχαν στο πρόγραμμα, με την εικόνα των αθλητικών οργανισμών της Κύπρου να είναι αυτή που χαρακτηρίζεται από κυρίως «κόκκινες» και «πορτοκαλί» αποδόσεις.

Πίνακας 1: Μέσες τιμές των 46 αρχών του NSGO για τις εξετασθείσες χώρες

Αρχή	ΒΕ (ΦΛ)	ΒΡΑΖ	ΚΥΠΡ	ΓΕΡΜ	ΔΑΝ	ΜΑΒΡ	ΟΛΛ	ΝΟΡΒ	ΠΟΛ	ΡΟΥΜ	Μ.Ο.
Διαφάνεια	1. Νομικά & Καταστατικά έγγραφα	80-100%	60-79%	40-59%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%
	2. Γενική Συνέλευση	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%
	3. Αποφάσεις Δ.Σ.	80-100%	40-59%	40-59%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%
	4. Μέλη Δ.Σ.	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%
	5. Αθλητές & Σωματεία	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%
	6. Ετήσια Έκθεση	80-100%	40-59%	40-59%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%
	7. Χρηματικές Αμοιβές	80-100%	40-59%	40-59%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%
Δημοκρατικές διαδικασίες	8. Εκλογές Μελών Δ.Σ.	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%
	9. Διαφοροποιημένη σύνθεση Δ.Σ.	80-100%	40-59%	40-59%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%
	10. Επιτροπή Ανάδειξης Υποψηφίων	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%
	11. Απαρτία	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%
	12. Όριο Θητειών	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%
	13. Αντιπροσώπευση Μελών	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%
	14. Συχνές Συνεδρίες Δ.Σ.	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%
	15. Συμμετοχή Αθλητών	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%
	16. Συμμετοχή Διαιτητών	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%
	17. Συμμετοχή Προπονητών	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%
18. Συμμετοχή Εθελοντών	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	
Λογοδοσία & Έλεγχος	19. Συμμετοχή Υπαλλήλων	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%
	20. Πολιτική Ισότητας Φύλων	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%
	21. Εποπτεία Δ.Σ.	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%
	22. Διαδικασίες Παραίτησης Δ.Σ.	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%
	23. Κριτήρια Αιρετότητας Δ.Σ.	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%
	24. Σαφής Δομή Διακυβέρνησης	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%
	25. Εποπτεία Διευθυντών	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%
	26. Επιτροπή Ελέγχου	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%
	27. Οικονομικοί Έλεγχοι	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%
	28. Αυτό-αξιολόγηση Δ.Σ.	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%
Κοινωνική ευθύνη	29. Εξωτερικός Έλεγχος	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%
	30. Κώδικας Δεοντολογίας	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%
	31. Σύγκρουση συμφερόντων	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%
	32. Πολιτική Παραπόνων	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%
	33. Πολιτική Προσφυγών	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%
	34. Πρόγραμμα Συνεδριών Δ.Σ.	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%
	35. Σύμβουλοι Διακυβέρνησης	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%
	36. Μείωση κινδύνων Υγείας	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%
	37. Σεξουαλική Παρενόχληση	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%
	38. Φαρμακοδιέγερση	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%
Κοινωνική ευθύνη	39. Κοινωνική Ένταξη	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%
	40. Καταπολέμηση Διακρίσεων	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%
	41. Ισότητα Φύλων	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%
	42. Προσυνεννοημένοι Αγώνες	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%
	43. Περιβαλλοντική Μέριμνα	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%
	44. Διπλή Καριέρα	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%
	45. Αθλητισμός για όλους	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%
	46. Δικαιώματα Αθλητών	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%	80-100%

Μη σχετικό	Δεν πληρείται	Αδύναμο	Μέτριο	Καλό	Πολύ καλό
	0-19 %	20-39 %	40-59 %	60-79 %	80-100 %

Ως εκ τούτου, οι κυπριακές αθλητικές ομοσπονδίες αποτελούν σαφή περίπτωση όπου οι δημόσιες πολιτικές είναι απαραίτητες για την εφαρμογή προτύπων χρηστής διακυβέρνησης. Στο πλαίσιο αυτό και με βάση το πρόγραμμα NSGO, η ανώτατη αθλητική αρχή στην Κύπρο (δηλαδή ο Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού) ανέπτυξε και παρουσίασε (με ισχύ από 1η Ιανουαρίου 2019) τον πρώτο Κώδικα Χρηστής Διακυβέρνησης, με σκοπό να βοηθήσει σε εννοιολογικό και σε πρακτικό επίπεδο τις κυπριακές αθλητικές ομοσπονδίες στην εφαρμογή μηχανισμών και διαδικασιών χρηστής διακυβέρνησης.

Η έκθεση αποτελείται από πέντε ενότητες. Η εισαγωγή αυτή ακολουθείται από περιγραφή του πλαισίου στο οποίο καταρτίστηκε η παρούσα εθνική έκθεση. Επομένως, στη δεύτερη ενότητα εξετάζεται εν συντομία το status quo της εταιρικής διακυβέρνησης, που ισχύει ιδίως στις ανώνυμες εταιρείες που είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου (ΧΑΚ), πριν εξηγηθεί το Κυπριακό αθλητικό σύστημα. Η τρίτη ενότητα περιέχει ορισμένες λεπτομέρειες όσον αφορά τη συγκέντρωση και την ανάλυση του συνόλου δεδομένων. Στη συνέχεια, στο πλέον ουσιαστικό τμήμα της έκθεσης αυτής, παρουσιάζονται τα συμπεράσματα, υπογραμμίζοντας τα σχετικά δυνατά σημεία και τις κυριότερες αδυναμίες σε σχέση με τις τέσσερις υπό εξέταση διαστάσεις της χρηστής διακυβέρνησης. Η έκθεση αυτή ολοκληρώνεται με την επόμενη ενότητα όπου αναφέρονται ορισμένα συγκεκριμένα σημεία δράσης που απαιτούνται για να βελτιώσουν οι κυπριακές αθλητικές ομοσπονδίες τα πρότυπα χρηστής διακυβέρνησής τους.

Πλαίσιο

Νοοτροπία εταιρικής διακυβέρνησης

Αν και η εταιρική διακυβέρνηση αφορά τόσο τις ιδιωτικές όσο και τις δημόσιες εταιρείες, η παρούσα ενότητα προσφέρει μια επισκόπηση του ζητήματος όσον αφορά τις εταιρείες που είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου. Εν ολίγοις, οι βασικές νομοθετικές διατάξεις περιλαμβάνονται στον κυπριακό Νόμο περί Εταιρειών, Κεφ. 113 (Νόμος περί Εταιρειών). Όπως εύστοχα αναφέρουν οι Strati και Eraminonnda (2016), η ύφεση που έπληξε το Χρηματιστήριο της Κύπρου το 2000 αποτέλεσε εφιαλτήριο για την εισαγωγή (το 2002) του πρώτου Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης (εφεξής, ο Κώδικας) που περιείχε μια σειρά αρχών διακυβέρνησης, παρέχοντας έτσι επιπλέον προστασία στους μετόχους των εισηγμένων εταιρειών. Κατά τον χρόνο σύνταξης της παρούσας έκθεσης, ίσχυε η τέταρτη αναθεωρημένη έκδοση του Κώδικα που εκδόθηκε τον Απρίλιο του 2014. Σύμφωνα με τους Strati και Eraminonnda (2016, σ. 105), ο Κώδικας περιέχει μια σειρά νομικών αρχών αντί για αυστηρούς νομικούς κανόνες. Είναι υποχρεωτικός μόνο για τις εταιρείες που είναι εισηγμένες στην Κύρια Αγορά και, εν μέρει, είναι επίσης υποχρεωτικός για τις εταιρείες που είναι εισηγμένες στην Παράλληλη Αγορά. Αποσκοπεί στην ενίσχυση του ελεγκτικού ρόλου του συμβουλίου των εισηγμένων εταιρειών, την προστασία των μικρομετόχων, την επιδίωξη μεγαλύτερης διαφάνειας και την έγκαιρη παροχή πληροφοριών, καθώς και την επαρκή διασφάλιση της ανεξαρτησίας του συμβουλίου στη λήψη αποφάσεων. Οι ιδιωτικές εταιρείες δεν δεσμεύονται από τις διατάξεις του, αλλά ενθαρρύνονται να τον θεωρούν ως καθοδήγηση και να τον αξιοποιούν ως μοντέλο βέλτιστης πρακτικής. Όσον αφορά τις κυπριακές ανώνυμες εταιρείες, σχεδόν το 50% αυτών φαίνεται να συμμορφώνεται με τον Κώδικα, τουλάχιστον εν μέρει (Strati and Eraminonnda, 2016). Με βάση την ίδια μελέτη, αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι ο Κώδικας επιβάλλει στις εισηγμένες εταιρείες την υποχρέωση να καθορίζουν πρώτα (στην ετήσια έκθεσή τους) κατά πόσο συμμορφώνονται με τον Κώδικα και τον βαθμό στον οποίο εφαρμόζουν τις αρχές του. Το δεύτερο μέρος της έκθεσης αυτής πρέπει να περιλαμβάνει επιβεβαίωση ότι η εταιρεία συμμορφώθηκε με τις διατάξεις του Κώδικα και, σε περίπτωση που δεν το έχει πράξει, θα πρέπει να παρέχει επαρκή εξήγηση για τη μη συμμόρφωσή της.

Αθλητικό σύστημα

Η Κυπριακή Δημοκρατία έχει μακρά και πλούσια ιστορία στον αθλητισμό, με καταγραμμένες επιτυχίες Κύπριων αθλητών ήδη από την αρχαιότητα. Το κυπριακό αθλητικό σύστημα είναι ένα σαφές παράδειγμα της «γραφειοκρατικής διάρθρωσης» που περιγράφεται στις εκθέσεις της VOCASPORT Research Group (2004, σελ. 53-61) και του Henry (2009). Στη διάρθρωση αυτή, το κράτος διαδραματίζει βασικό ρόλο στον τρόπο λειτουργίας ολόκληρου του αθλητικού τομέα. Αυτό γίνεται με τον πρώτο νόμο (Νόμος 41/1969) που ασχολείται με θέματα αθλητισμού στην Κύπρο, μέσω του οποίου ιδρύθηκε ουσιαστικά ο Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού (ΚΟΑ), ένας ημικρατικός, μη κερδοσκοπικός οργανισμός που εποπτεύεται πολιτικά από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού και δικαιούται να ενεργεί ως Ανώτατη Αθλητική Αρχή στην Κυπριακή Δημοκρατία. Ο ΚΟΑ διοικείται από ένα συμβούλιο που αποτελείται από εννέα εθελοντικά μη εκτελεστικά μέλη (Διοικητικό Συμβούλιο), που διορίζονται από τον Πρόεδρο της

Κυπριακής Δημοκρατίας για θητεία 30 μηνών. Το Διοικητικό Συμβούλιο απαρτίζεται από έναν πρόεδρο, έναν αντιπρόεδρο και επτά ακόμη μέλη. Ο ΚΟΑ διαθέτει 4 τμήματα (Αθλητικό, Τεχνικό, Οικονομικό και Ανθρώπινων Πόρων) και 267 υπαλλήλους για την εκπλήρωση της αποστολής του και την υλοποίηση δημόσιων αθλητικών πολιτικών. Οι κύριοι στόχοι του ΚΟΑ είναι:

- Η ανάπτυξη εξωσχολικών αθλητικών δραστηριοτήτων και δραστηριοτήτων σωματικής άσκησης.
- Ο συντονισμός αθλητικών δραστηριοτήτων στην Κύπρο.
- Η καλλιέργεια και ανάπτυξη των Ολυμπιακών ιδεωδών.
- Η προώθηση της Κύπρου στη διεθνή αθλητική σκηνή.

Προκειμένου να επιτύχει τους παραπάνω στόχους, οι κύριες δραστηριότητες του ΚΟΑ είναι:

- Η παροχή συμβουλών και η εποπτεία των αθλητικών ομοσπονδιών, των αθλητικών συλλόγων και των αθλητικών εγκαταστάσεων οποιουδήποτε εξωσχολικού αθλήματος και η εξασφάλιση της συνεχούς, συνεπούς και ακριβούς εφαρμογής αυτών των στόχων με τη διεξαγωγή αθλητικών προγραμμάτων και εκδηλώσεων.
- Η καλλιέργεια, η διάδοση, η ανάπτυξη και η οργάνωση του εθνικού προγράμματος Αθλητισμός για Όλους.
- Η αναγνώριση, σύμφωνα με τους κανονισμούς που εκδόθηκαν δυνάμει του νόμου περί αθλητισμού, αθλητικών συνομοσπονδιών, αθλητικών ομοσπονδιών, αθλητικών σωματείων που έχουν συσταθεί νομίμως στην Κυπριακή Δημοκρατία, η καταχώρισή τους σε αθλητικό μητρώο που τηρείται ειδικά για τον σκοπό αυτό και η έκδοση ειδικού πιστοποιητικού όσον αφορά την εν λόγω αναγνώριση και καταχώριση.
- Η παροχή οικονομικής και τεχνικής υποστήριξης στις τοπικές αρχές, τις αθλητικές ομοσπονδίες και τους αθλητικούς συλλόγους.
- Η παροχή εκπαίδευσης και κατάρτισης σε αθλητικές ομοσπονδίες.
- Η εποπτεία της λειτουργίας των αθλητικών ομοσπονδιών.
- Η ανάπτυξη και η συντήρηση αθλητικών εγκαταστάσεων με τοπικές αρχές, αθλητικές ομοσπονδίες και αθλητικούς συλλόγους.
- Η έκδοση του «Πιστοποιητικού Υγείας Αθλητών».

Επιπλέον, η Ακαδημία Αθλητισμού του ΚΟΑ είναι ένα αρμόδιο όργανο του ΚΟΑ στο οποίο έχει ανατεθεί η προώθηση της εκπαίδευσης και της κατάρτισης των προσώπων που εμπλέκονται στα διοικητικά και διαχειριστικά όργανα των αθλητικών οργανώσεων, ιδίως των εθελοντικών μελών του διοικητικού συμβουλίου και του διοικητικού προσωπικού των αθλητικών ομοσπονδιών. Στο πλαίσιο αυτό, η Ακαδημία του ΚΟΑ επιδιώκει τη συνεχή αναβάθμιση όχι μόνο της κατάστασης των γνώσεων των αθλητικών φορέων αλλά και τη συνεργασία με όλους τους αθλητικούς φορείς, με σκοπό την καλύτερη κάλυψη των εκπαιδευτικών τους αναγκών που σχετίζονται με τους διάφορους τομείς διαχείρισης και διοίκησης ενός αθλητικού οργανισμού.

Ένας άλλος βασικός οργανισμός στο αθλητικό σύστημα της Κυπριακής Δημοκρατίας είναι, φυσικά, η Κυπριακή Ολυμπιακή Επιτροπή (ΚΟΕ), η οποία είναι ένας μη κυβερνητικός, μη κερδοσκοπικός οργανισμός αορίστου διάρκειας που δημιουργήθηκε σύμφωνα με τον Ολυμπιακό Χάρτη, με βάση κατευθυντήριες γραμμές που εγκρίθηκαν από τη Διεθνή Ολυμπιακή Επιτροπή (εφεξής «ΔΟΕ»). Η αποστολή της ΚΟΕ είναι να ενθαρρύνει το ενδιαφέρον για τους Ολυμπιακούς Αγώνες και να αναπτύξει, να προωθήσει και να προστατεύσει το Ολυμπιακό Κίνημα στην Κύπρο, σύμφωνα με τον Ολυμπιακό Χάρτη.

Μεταξύ άλλων στόχων, η ΚΟΕ προσπαθεί:

- Να προωθήσει τις θεμελιώδεις αρχές και αξίες του Ολυμπισμού στην Κύπρο, ιδίως στους τομείς του αθλητισμού και της εκπαίδευσης, προωθώντας Ολυμπιακά εκπαιδευτικά προγράμματα σε όλα τα επίπεδα των σχολείων, των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και των πανεπιστημίων για τον αθλητισμό και τη φυσική αγωγή, καθώς και ενθαρρύνοντας τη δημιουργία θεσμών αφιερωμένων στην Ολυμπιακή εκπαίδευση, όπως οι Εθνικές Ολυμπιακές Ακαδημίες, τα Ολυμπιακά Μουσεία και άλλα προγράμματα, συμπεριλαμβανομένων των πολιτιστικών, που σχετίζονται με το Ολυμπιακό Κίνημα.
- Να διασφαλίσει την τήρηση του «Ολυμπιακού Χάρτη» στην Κύπρο.
- Να ενθαρρύνει την ανάπτυξη αθλημάτων υψηλής απόδοσης καθώς και τον αθλητισμό για όλους.
- Να συμβάλει στην εκπαίδευση διοικητικών στελεχών στον τομέα του αθλητισμού μέσω της οργάνωσης μαθημάτων και να διασφαλίσει ότι τα μαθήματα αυτά συμβάλλουν στη διάδοση των θεμελιωδών αρχών του Ολυμπισμού.
- Να οργανώσει, μαζί με τις αντίστοιχες εθνικές ομοσπονδίες, την προετοιμασία των αθλητών, ώστε να εξασφαλιστεί ότι οι αθλητές θα προετοιμάζονται με τέτοιο τρόπο ώστε η Κύπρος να εκπροσωπείται με επιτυχία στους Ολυμπιακούς Αγώνες, καθώς και σε περιφερειακούς, ηπειρωτικούς και διεθνείς αγώνες που τελούν υπό την αιγίδα της ΔΟΕ.
- Να ενθαρρύνει και να υποστηρίξει την προώθηση της δεοντολογίας στον αθλητισμό και το πνεύμα της ευγενούς άμιλλας και να λάβει μέτρα κατά κάθε μορφής διακρίσεων και βίας στον αθλητισμό.
- Να υποστηρίξει και να ενθαρρύνει την προώθηση των γυναικών στον αθλητισμό σε όλα τα επίπεδα και σε όλες τις δομές με σκοπό την εφαρμογή της αρχής της ισότητας ανδρών και γυναικών.
- Να αντιταχθεί σε οποιαδήποτε πολιτική ή εμπορική κατάχρηση του αθλητισμού και των αθλητών.
- Να ενθαρρύνει και να υποστηρίξει τις προσπάθειες των αθλητικών οργανισμών και των δημόσιων αρχών για την εξασφάλιση του κοινωνικού και επαγγελματικού μέλλοντος των αθλητών.

Η ΚΟΕ έχει επίσης την αποκλειστική εξουσία για την εκπροσώπηση της Κύπρου στους Ολυμπιακούς Αγώνες, καθώς και σε περιφερειακές, ηπειρωτικές και παγκόσμιες διοργανώσεις πολλών αγωνισμάτων που τελούν υπό την αιγίδα της ΔΟΕ. Η ΚΟΕ

συνεργάζεται με διάφορους μη κυβερνητικούς ή κυβερνητικούς οργανισμούς για την εκπλήρωση της αποστολής του.

Αθλητικές πολιτικές και κανονισμοί που σχετίζονται με τη διακυβέρνηση

Κατά τη διάρκεια της Κυπριακής προεδρίας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2^ο εξάμηνο του 2012), ο ΚΟΑ είχε σημαίνοντα ρόλο αναλαμβάνοντας την προεδρία της ομάδας εργασίας για τις αθλητικές συναντήσεις και την οργάνωση, την υλοποίηση και την παράδοση όλων των θεματικών πτυχών και γεγονότων που διαδραματίστηκαν κατά την περίοδο της Κυπριακής προεδρίας σε θέματα αθλητισμού. Μεταξύ των θεμάτων προτεραιότητας που χειρίστηκε ο ΚΟΑ κατά τη διάρκεια της Κυπριακής προεδρίας ήταν η «βάση στοιχείων για τη χάραξη αθλητικής πολιτικής», «το στήσιμο αγώνων», «η σωματική άσκηση για την ενίσχυση της υγείας» και το «ντόπινγκ». Επιπλέον, ο ΚΟΑ εκπροσωπήθηκε σε όλες τις ομάδες εμπειρογνομένων της ΕΕ που λειτούργησαν στο πλαίσιο των προγραμμάτων εργασιών της ΕΕ για την περίοδο 2011-2014 και την περίοδο 2014-2017, συμπεριλαμβανομένων των ομάδων εμπειρογνομένων για τη χρηστή διακυβέρνηση στον αθλητισμό.

Κατά τον χρόνο σύνταξης της παρούσας έκθεσης, ο ΚΟΑ επανεξέταζε τον περί Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού νόμο (Νόμος 41/1969) με άμεσο στόχο να τον ενισχύσει με τη συμπερίληψη άρθρων που θα υποστηρίζουν περαιτέρω τη χρηστή διακυβέρνηση, ιδίως στις εθνικές αθλητικές ομοσπονδίες, και θα δώσουν στον ΚΟΑ τη δυνατότητα λήψης ειδικών μέτρων σε περίπτωση αναφοράς παράβασης της χρηστής διακυβέρνησης. Ως εκ τούτου, το πρώτο μέτρο που έλαβε ο ΚΟΑ ήταν να σχεδιάσει και να εισαγάγει τον πρώτο *Κώδικα Χρηστής Διακυβέρνησης Αθλητικών Ομοσπονδιών Κύπρου*¹ (*εφεξής Κώδικας*), που - επηρεασμένος και εμπνευσμένος ιδιαίτερα από το πρόγραμμα NSGO - αποτελείται από τέσσερις διαστάσεις, 15 περιοχές εστίασης και 55 άρθρα. Η σημασία και η ανάγκη ύπαρξης Κώδικα που να καθορίζει πρότυπα χρηστής διακυβέρνησης στο κυπριακό αθλητικό περιβάλλον υπογραμμίστηκε από τον τότε Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού. Ο Δρ. Καδής δήλωσε ότι «ο Κώδικας λειτουργεί ως το απαραίτητο εργαλείο που θα δημιουργήσει ένα σαφές πλαίσιο για τη λειτουργία των Αθλητικών Ομοσπονδιών, παρέχοντας έτσι βεβαιότητα, σταθερότητα και αυτοπεποίθηση στα διοικητικά συμβούλια και τους διοικητές των εν λόγω οργανισμών».

Ο Κώδικας τέθηκε σε ισχύ τον Ιούνιο του 2018. Ωστόσο, έως το τέλος του 2018 παραμένει στην ευχέρεια των ομοσπονδιών η έναρξη εφαρμογής των διατάξεων του Κώδικα. Η εξάμηνη αυτή περίοδος θα δώσει στις εθνικές αθλητικές ομοσπονδίες τη δυνατότητα να προβούν στις απαραίτητες νομικές αλλαγές ώστε να ευθυγραμμιστούν με τις διατάξεις του Κώδικα. Το 2019 αναμένεται ότι όλες οι ομοσπονδίες θα λειτουργούν στο πλαίσιο του

¹Το 2017, ο ΚΟΑ ανέθεσε στον Δρ. Χρήστο Αναγνωστόπουλο από το UCLan Cyprus να συντάξει τον εν λόγω Κώδικα, ο οποίος μετά από 10μηνη περίοδο διαβουλεύσεων με πολυάριθμους ενδιαφερόμενους στον τομέα του αθλητισμού στην Κύπρο, πραγματοποιήθηκε δημόσια διαβούλευση στις 29 Σεπτεμβρίου 2017 και παρουσιάστηκε σε όλες τις εθνικές αθλητικές ομοσπονδίες στις 5 Ιουνίου 2018.

Κώδικα, και έως το τέλος του 2019 οι μηχανισμοί διαχείρισης και άλλων ελέγχων του ΚΟΑ θα επεκταθούν με τη συμπερίληψη αξιολόγησης της εφαρμογής του Κώδικα από τις ομοσπονδίες. Στον Κώδικα δεν γίνεται αναφορά σε ειδικές κυρώσεις σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με τον Κώδικα, ακριβώς επειδή αυτός προορίζεται να αποτελέσει υποστηρικτικό εργαλείο για τις ομοσπονδίες και όχι μηχανισμό επιβολής κυρώσεων. Ωστόσο, στο πλαίσιο της αναθεώρησης των κριτηρίων του ΚΟΑ για την επιχορήγηση των ομοσπονδιών, η εφαρμογή των διατάξεων του Κώδικα θα είναι από μόνη της σημαντική.

Αν και οι διατάξεις του κυπριακού Κώδικα δεν διαφέρουν πολύ από αυτές άλλων παρόμοιων εγγράφων πολιτικής (π.χ. της Φλάνδρας Βελγίου ή/και του Ηνωμένου Βασιλείου), αξίζει να αναφέρουμε τα ακόλουθα βασικά σημεία που σχετίζονται τόσο με την οργανωτική *συμμόρφωση* όσο και με τις οργανωτικές *επιδόσεις*: την απόλυτη ανάγκη για την εισαγωγή ορίων θητείας για τα μέλη του εθελοντικού διοικητικού συμβουλίου · τον σχεδιασμό πολυετών στρατηγικών σχεδίων για κάθε ομοσπονδία ανεξαρτήτως μεγέθους · την ανάγκη για «μητρώο καταγραφής συγκρούσεων συμφερόντων» · και την αξία της εκπαίδευσης/κατάρτισης των εθελοντικών μελών του διοικητικού συμβουλίου, των διοικητικών στελεχών στον τομέα του αθλητισμού, των αθλητών/προπονητών μέσω συνεργασιών με ακαδημαϊκά ιδρύματα και άλλους παρόχους εκπαίδευσης.

Γενικά, αναμένεται ότι η ολιστική υιοθέτηση του Κώδικα θα έχει άμεσο αντίκτυπο σε όλα τα συμβούλια (δηλαδή στους περίπου 400 εθελοντές που τα απαρτίζουν), καθώς και στους 354 εξαρτημένους αθλητικούς συλλόγους που είναι συνδεδεμένοι και χρηματοδοτούνται από τις εθνικές αθλητικές ομοσπονδίες. Ωστόσο, αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι η πραγματική εφαρμογή του Κώδικα αναμένεται να έχει έμμεσο αντίκτυπο σε 56.000 καταχωρημένους αθλητές, 400 ελίτ αθλητές, καθώς και σε 133 εκπαιδευτές αθλητικών συλλόγων και 40 εθνικούς προπονητές.

Μέθοδοι

Υπάρχουν 71 ενεργές εθνικές αθλητικές ομοσπονδίες στην Κύπρο (31 από τις οποίες είναι μέλη της Κυπριακής Ολυμπιακής Επιτροπής) που λαμβάνουν χρηματοδότηση από τον ΚΟΑ. Ένα δείγμα επτά ομοσπονδιών και μίας συνομοσπονδίας, δηλαδή η Κυπριακή Ολυμπιακή Επιτροπή (ΚΟΕ) επιλέχθηκαν σύμφωνα με την τυποποιημένη μεθοδολογία NSGO (βλ. πίνακα 1). Το δείγμα αποτελείται από τις πέντε υποχρεωτικές ομοσπονδίες (δηλαδή τις ομοσπονδίες στίβου, ποδοσφαίρου, χειροσφαίρισης, κολύμβησης και αντισφαίρισης) και τρεις από τις προτεινόμενες ομοσπονδίες (Γυμναστικής, Τριάθλου και ΚΟΕ)². Εκτός από την Κυπριακή Ομοσπονδία Ποδοσφαίρου (βλ. 30-40 υπάλληλοι ΙΠΑ) και την ΚΟΕ (βλ. 10-20 υπάλληλοι ΙΠΑ), όλες οι άλλες ομοσπονδίες που έχουν συμπεριληφθεί στο δείγμα ταξινομούνται ως «μικρές» (δηλαδή λιγότεροι από 10 υπάλληλοι ΙΠΑ).

Η συλλογή δεδομένων διεξήχθη σύμφωνα με την τυποποιημένη διαδικασία συγκέντρωσης δεδομένων NSGO. Η πρώτη φάση (επιλογή και επικοινωνία) και η δεύτερη φάση (συγκέντρωση δεδομένων και πρώτη προκαταρκτική βαθμολόγηση) διεξήχθησαν τον Ιούνιο του 2017. Η τρίτη φάση (ανατροφοδότηση μέσω προσωπικών συναντήσεων με εκπροσώπους και των 8 οργανισμών του δείγματος) πραγματοποιήθηκε τον Ιούλιο και στις αρχές Αυγούστου (εκτός από την περίπτωση του ποδοσφαίρου που διεξήχθη τον Σεπτέμβριο). Η τέταρτη φάση (δεύτερη προκαταρκτική βαθμολόγηση) διεξήχθη κατά το 2ο εξάμηνο του Αυγούστου, ενώ η πέμπτη φάση (τελική ανατροφοδότηση) πραγματοποιήθηκε κατά τη διάρκεια μιας ανοικτής ημέρας διαβούλευσης στις 19 Σεπτεμβρίου 2017. Η έκτη φάση (τελική βαθμολόγηση) πραγματοποιήθηκε από τον Οκτώβριο έως τον Νοέμβριο του 2017. Η δεύτερη φάση διεξήχθη από έναν μόνο ερευνητή που υπέβαλε αναφορά στον αρμόδιο συντονιστή. Ο συντονιστής διεξήγαγε όλες τις άλλες φάσεις. Όλες οι ομοσπονδίες εξέτασαν και συμπλήρωσαν τα δεδομένα που συγκεντρώθηκαν.

Οι βαθμολογίες των ομοσπονδιών συγκεντρώθηκαν με βάση τα τυποποιημένα φύλλα excel NSGO. Οι δείκτες που θεωρούνται μη εφαρμόσιμοι αντιστοιχούν στους τυπικούς δείκτες NSGO που είναι μη εφαρμόσιμοι για μικρές και μεσαίες ομοσπονδίες. Ο πίνακας 2 παρακάτω δείχνει τους εφαρμοστέους σε κάθε εξετασθείσα ομοσπονδία δείκτες από το σύνολο ανά διάσταση.

² Ενώ η παράθεση των αποτελεσμάτων ακολούθως αφορά στο δείγμα των εν λόγω οχτώ (8) αθλητικών οργανισμών, αξίζει να σημειωθεί ότι, για τους σκοπούς του σχεδιασμού και συγγραφής του Κώδικα, δεδομένα συλλέχθηκαν και αναλύθηκαν (ακολουθώντας επί ακριβώς τη μεθοδολογία του NSGO) από συνολικά 32 αθλητικές ομοσπονδίες (οι οποίες και διατηρούν ιστοσελίδα). Τα συνολικά αποτελέσματα δεν διαφέρουν από αυτά του δείγματος για τους σκοπούς του προγράμματος NSGO. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι ο συνολικός δείκτης Χρηστής Διακυβέρνησης είναι 20%, ενώ οι επιμέρους δείκτες για την κάθε διάσταση είναι: 'Διαφάνεια'= 19%, 'Δημοκρατικές Διαδικασίες'= 30%, 'Λογοδοσία/Έλεγχος'= 24%, και 'Κοινωνική ευθύνη'= 5%. Ως εκ τούτου, η ανάγνωση των αποτελεσμάτων της παρούσας έκθεσης αντανakλά μια ευρύτερη εικόνα εφαρμογής αρχών χρηστής διακυβέρνησης στον Κυπριακό αθλητισμό.

Πίνακας 2: Επισκόπηση συγκέντρωσης δεδομένων

Άθλημα	Επίσημη ονομασία	Επίσημο ακρώνυμο	Ημερομηνία κατά πρόσωπο συνεδρίασης επαλήθευσης (φάση 3)	Εφαρμοστέοι δείκτες ανά διάσταση
Κλασικός αθλητισμός	Κυπριακή Ομοσπονδία Ερασιτεχνικού Αθλητισμού Στίβου	ΚΟΕΑΣ	14 Ιουλίου 2017	Διαφάνεια: 40/42 Δημοκρατικές διαδικασίες: 36/55 Λογοδοσία και έλεγχος: 75/89 Κοινωνική ευθύνη: 55/88
Ποδόσφαιρο	Κυπριακή Ομοσπονδία Ποδοσφαίρου	ΚΟΠ	25 Σεπτεμβρίου 2017	Διαφάνεια: 42/42 Δημοκρατικές διαδικασίες: 55/55 Λογοδοσία και έλεγχος: 83/89 Κοινωνική ευθύνη: 82/88
Γυμναστική	Κυπριακή Ομοσπονδία Γυμναστικής	ΚΟΓ	18 Ιουλίου 2017	Διαφάνεια: 40/42 Δημοκρατικές διαδικασίες: 36/55 Λογοδοσία και έλεγχος: 75/89 Κοινωνική ευθύνη: 55/88
Κολύμβηση	Κυπριακή Ομοσπονδία Κολύμβησης	ΚΟΕΚ	19 Ιουλίου 2017	Διαφάνεια: 40/42 Δημοκρατικές διαδικασίες: 36/55 Λογοδοσία και έλεγχος: 75/89 Κοινωνική ευθύνη: 55/88
Αντισφαίριση	Ομοσπονδία Αντισφαιρίσεως Κύπρου	ΟΑΚ	20 Ιουλίου 2017	Διαφάνεια: 25/42 Δημοκρατικές διαδικασίες: 36/55 Λογοδοσία και έλεγχος: 74/89 Κοινωνική ευθύνη: 55/88
Τρίαθλο	Κυπριακή Ομοσπονδία Τρίαθλου	ΚΟΤ	25 Ιουλίου 2017	Διαφάνεια: 40/42 Δημοκρατικές διαδικασίες: 36/55 Λογοδοσία και έλεγχος: 75/89 Κοινωνική ευθύνη: 55/88
Χειροσφαίριση	Κυπριακή Ομοσπονδία Χειροσφαίρισης	ΚΟΧ	14 Ιουλίου 2017	Διαφάνεια: 40/42 Δημοκρατικές διαδικασίες: 36/55 Λογοδοσία και έλεγχος: 75/89 Κοινωνική ευθύνη: 51/88
Κεντρικός οργανισμός	Κυπριακή Ολυμπιακή Επιτροπή	ΚΟΕ	18 Ιουλίου 2017	Διαφάνεια: 37/42 Δημοκρατικές διαδικασίες: 38/55 Λογοδοσία και έλεγχος: 77/89 Κοινωνική ευθύνη: 76/88

Αποτελέσματα

Όπως απεικονίζεται στον πίνακα, ο δείκτης NSGO Κύπρου ανέρχεται σε 27%, το οποίο αντιστοιχεί στον χαρακτηρισμό «Αδύναμος». Ειδικότερα, ο δείκτης NSGO για τη διάσταση 'Δημοκρατικές διαδικασίες' είχε την υψηλότερη βαθμολογία από τις τέσσερις διαστάσεις, δηλαδή 39%. Η βαθμολογία του δείκτη NSGO για τη διάσταση της 'Λογοδοσίας' ανέρχεται σε 33%, ενώ ο δείκτης 'Διαφάνειας' βαθμολογήθηκε με 30%. Η τελευταία διάσταση, δηλαδή η 'Κοινωνική ευθύνη', είχε τη χαμηλότερη βαθμολογία από τις τέσσερις διαστάσεις, στο 5%.

Διάσταση 1: Διαφάνεια

Όσον αφορά τη διάσταση της 'Διαφάνειας', οι κυπριακές αθλητικές ομοσπονδίες εφαρμόζουν γενικά χαμηλά πρότυπα υποβολής αναφορών.

- Δεν δημοσιεύουν όλες οι ομοσπονδίες το καταστατικό τους στην επίσημη ιστοσελίδα (63%)
- Πολύ λιγότερες από τις μισές ομοσπονδίες δημοσιεύουν τις ετήσιες εκθέσεις τους (38%)
- Οι αθλητικοί κανόνες δεν είναι επίσημα διαθέσιμοι για τα ενδιαφερόμενα μέρη μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή μέσω ασφαλούς ειδικής ενότητας για μέλη στην ιστοσελίδα οποιασδήποτε ομοσπονδίας.
- Οι αθλητικοί κανόνες είναι διαθέσιμοι μέσω της ιστοσελίδας της πλειοψηφίας των ομοσπονδιών (71%)
- Οι περισσότερες ομοσπονδίες δεν διαθέτουν το πολυετές σχέδιο πολιτικής στον ιστότοπό τους (13%), ούτε μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή ασφαλούς ειδικής ενότητας για μέλη στην ιστοσελίδα τους (14%).

Όσον αφορά τη δημοσίευση πληροφοριών σχετικά με τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου των ομοσπονδιών, τους συνδεδεμένους αθλητές ή/και συλλόγους, τα αποτελέσματα κυμαίνονται από χαμηλό σε μέτριο επίπεδο.

- Η πλειοψηφία (63%) των ομοσπονδιών αναφέρει τα ονόματα όλων των εν ενεργεία μελών του διοικητικού συμβουλίου στις ιστοσελίδες τους, ενώ μόνο το 13% αναφέρει τις ημερομηνίες έναρξης και λήξης της θητείας τους.
- Μόνο το ένα τέταρτο των ομοσπονδιών παρέχει πληροφορίες για άλλες θέσεις σε αθλητικές οργανώσεις που κατέχουν τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου τους.
- Δεν υπάρχουν ούτε πληροφορίες σχετικά με τη διάρκεια και τον αριθμό των προηγούμενων θητειών ούτε βιογραφικά στοιχεία για τα εν ενεργεία μεμονωμένα μέλη του διοικητικού συμβουλίου.
- Το 75% των ομοσπονδιών παρέχει πληροφορίες για τους συνδεδεμένους συλλόγους, αλλά καμία δεν παρέχει πληροφορίες για τους συνδεδεμένους αθλητές.

Όσον αφορά τη δημοσίευση της ημερήσιας διάταξης και των πρακτικών της γενικής συνέλευσης, συνολικά οι κυπριακές αθλητικές ομοσπονδίες δεν έλαβαν υψηλή βαθμολογία.

- Ένα μικρό ποσοστό των ομοσπονδιών (14%) δημοσίευσε την ημερήσια διάταξη της συνεδρίασης της τελευταίας γενικής συνέλευσης πριν από την πραγματοποίησή της.
- Η ημερήσια διάταξη των συνεδριάσεων της γενικής συνέλευσης διατίθεται στα ενδιαφερόμενα μέρη μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή ασφαλούς ειδικής ενότητας για μέλη στην ιστοσελίδα του οργανισμού πριν από τη συνεδρίαση και περιλαμβάνει επεξήγηση των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης και κατάλογο θεμάτων προς συζήτηση, ενώ διευκρινίζονται και τα θέματα που θα θέτουν προς ψήφιση για το 38% των ομοσπονδιών.
- Ορισμένες από τις ομοσπονδίες (38%) παρέχουν ιδιωτικά τα πρακτικά των συνεδριάσεων της γενικής συνέλευσης στους εσωτερικούς τους ενδιαφερόμενους, συμπεριλαμβανομένης περίληψης των διαβουλεύσεων και των ψηφοφοριών.

Ορισμένες από τις ομοσπονδίες μοιράζονται έγγραφα σχετικά με οικονομικά θέματα, π.χ. τις ετήσιες εκθέσεις, συμπεριλαμβανομένων των οικονομικών καταστάσεων. Από την άλλη, δεν εξετάζεται επίσημη εμπειρία διαχείρισης κινδύνου.

- Το 29% των ομοσπονδιών δημοσιεύει τις ετήσιες εκθέσεις τους στην ιστοσελίδα τους, συμπεριλαμβανομένων των τελευταίων τριών.
- Οι μισές από τις ομοσπονδίες θεσπίζουν επίσημες εσωτερικές διαδικασίες που διασφαλίζουν την έγκαιρη και ακριβή υποβολή αναφορών στο πλαίσιο της ετήσιας έκθεσης, ενώ περιλαμβάνουν και αναφορά σχετικά με τα οικονομικά του οργανισμού στην ετήσια έκθεσή τους.
- Καμία ομοσπονδία δεν περιλαμβάνει αναφορά σχετικά με τις δραστηριότητες όλων των μόνιμων επιτροπών στην ετήσια έκθεσή της.

Οι δείκτες σχετικά με τα στοιχεία και τις πολιτικές αμοιβών και τις πολιτικές που περιλαμβάνονται στην ετήσια έκθεση έλαβαν σχετικά χαμηλή βαθμολογία.

- Ορισμένες ομοσπονδίες περιλαμβάνουν λεπτομέρειες σχετικά με τις πολιτικές αμοιβών στις ετήσιες εκθέσεις (43%), ενώ λιγότερες (38%) περιλαμβάνουν αναφορά για τις αμοιβές.
- Το 25% των ομοσπονδιών περιλαμβάνει ξεχωριστή δήλωση σχετικά με την αμοιβή των μελών του διοικητικού συμβουλίου και της διοίκησης.

Διάσταση 2: Δημοκρατικές διαδικασίες

Όσον αφορά τη διάσταση των 'δημοκρατικών διαδικασιών', οι κυπριακές αθλητικές ομοσπονδίες σημείωσαν βαθμολογία χαμηλότερη του μέσου όρου, αν και αυτός ήταν ο υψηλότερος μέσος όρος που σημειώθηκε στις τέσσερις διαστάσεις. Το εύρος των βαθμολογιών ήταν μεγάλο, με τόσο τις μεγαλύτερες όσο και τις μικρότερες δυνατές βαθμολογίες. Στην πλειοψηφία τους, οι ομοσπονδίες δεν εφαρμόζουν διαδικασίες και πρακτικές που ευνοούν τον εσωτερικό διάλογο.

- Το έγγραφο από το οποίο προέρχονται τα στοιχεία, εγκρίθηκε από τη γενική συνέλευση στις περισσότερες περιπτώσεις (86%)

Οι ομοσπονδίες σημείωσαν υψηλές βαθμολογίες στη διάσταση των 'δημοκρατικών διαδικασιών' για τον διορισμό/επαναδιορισμό των μελών του διοικητικού συμβουλίου και την ισορροπία τους σε αυτό.

- Οι περισσότερες κυπριακές αθλητικές ομοσπονδίες (86%) διασφαλίζουν ότι οι εκλογές διεξάγονται με μυστική ψηφοφορία, ενώ παράλληλα καθορίζεται το επιθυμητό προφίλ κάθε λειτουργίας του διοικητικού συμβουλίου. Το ίδιο ποσοστό ισχύει και για τις ομοσπονδίες που εξασφαλίζουν ότι η γενική συνέλευση εκλέγει την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού συμβουλίου.
- Στην πλειονότητα των ομοσπονδιών (86%) δημοσιεύονται πληροφορίες σχετικά με τις διαδικασίες των εκλογών.
- Καμία από τις ομοσπονδίες δεν λαμβάνει τυπικά μέτρα για την υποψηφιότητα των υποψηφίων όταν προκύπτει κενή θέση στη διοίκηση ή στο διοικητικό συμβούλιο.
- Ένα χαμηλό ποσοστό (13%) υλοποιεί μέτρα σύμφωνα με τα οποία αντικαθίσταται ένα μέρος μόνο των συνταξιούχων μελών σε κάθε περίπτωση.
- Σε όλες τις ομοσπονδίες, διαπιστώνεται η ύπαρξη απαρτίας όσον αφορά τους εσωτερικούς κανονισμούς του διοικητικού συμβουλίου και της γενικής συνέλευσης. Σε όλες τις ομοσπονδίες προβλέπεται η συνεδρίαση της γενικής συνέλευσης τουλάχιστον μία φορά τον χρόνο, έκτακτες συνεδριάσεις και επίσημες διαδικασίες για τη λήψη αποφάσεων.

Όσον αφορά τη λήψη αποφάσεων, οι κυπριακές αθλητικές ομοσπονδίες δεν πέτυχαν υψηλές βαθμολογίες.

- Καμία από τις ομοσπονδίες δεν έχει ορίσει πολυετή πολιτική (δηλαδή στρατηγικό σχέδιο) κατόπιν διαβούλευσης με αθλητές ή εθελοντές, ενώ η πραγματοποίηση διαβουλεύσεων με προπονητές ή/και διαιτητές καθώς και με τους υπαλλήλους της ομοσπονδίας είναι γενικά χαμηλή (14% και 25% αντίστοιχα).
- Η γενική συνέλευση έχει εγκρίνει ένα πολυετές σχέδιο πολιτικής σε μόλις 14% των ομοσπονδιών.
- Καμία από τις ομοσπονδίες δεν καθορίζει όρια θητείας για τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου (0%).

Διάσταση 3: Λογοδοσία

Ομοίως με τις προηγούμενες δύο διαστάσεις, η βαθμολογία της εν λόγω διάστασης αντιστοιχεί επίσης στον χαρακτηρισμό «Αδύναμος». Οι διαδικασίες πρόωρης παραίτησης αποτελούν αρχή στην οποία λαμβάνουν μέτρα οι ομοσπονδίες. Ωστόσο, σενάρια διαφορών ή δυσλειτουργιών προβλέπονται μόνο από μερικές από αυτές.

- Όλες οι ομοσπονδίες θεσπίζουν γενικές διαδικασίες όσον αφορά την πρόωρη παραίτηση των μελών του διοικητικού συμβουλίου. Στο 87,5% των ομοσπονδιών, η γενική συνέλευση πρέπει να ψηφίσει επί του θέματος αυτού και να καθορίσει κανονισμούς σχετικά με την πρόωρη παραίτηση λόγω της επανειλημμένων απουσιών.
- Οι δυσλειτουργίες και οι διαφορές μπορεί να αποτελούν αιτία πρόωρης παραίτησης στη μειοψηφία των ομοσπονδιών (13%).

Όσον αφορά την αρχή της σύγκρουσης συμφερόντων, ορισμένες από τις ομοσπονδίες διασφαλίζουν ότι δεν μπορούν να εκλεγούν στο συμβούλιο υποψήφιοι που ενδέχεται να επηρεαστούν από τρίτους σε ζητήματα που αφορούν το συμφέρον του αθλήματος.

- Πρόσωπο που απασχολείται από εταιρεία που έχει εμπορική σχέση με τον οργανισμό, είναι μέλος δικαιοδοτικού οργάνου εντός του οργανισμού ή εμπλέκεται σε οποιαδήποτε σοβαρή σύγκρουση συμφερόντων δεν μπορεί να υπηρετήσει ως μέλος του διοικητικού συμβουλίου στο 38% των ομοσπονδιών.

Είναι αντιληπτές από τις κυπριακές αθλητικές ομοσπονδίες οι διαφορές που μπορεί να προκληθούν από την έλλειψη σαφούς δομής σε έναν οργανισμό. Σε ό,τι αφορά την αρχή του διαχωρισμού των εξουσιών εντός του οργανισμού, οι βαθμολογίες είναι σχετικά υψηλές. Για παράδειγμα, όλες οι εξετασθείσες ομοσπονδίες καθορίζουν τις βασικές θέσεις του προέδρου και τουλάχιστον ενός δευτέρου μέλους στο διοικητικό συμβούλιο.

- Το διοικητικό συμβούλιο έχει την τελική εξουσία όσον αφορά τη γενική πολιτική και τα οικονομικά του οργανισμού στην πλειοψηφία των ομοσπονδιών (63%).
- Η συντριπτική πλειοψηφία των κυπριακών αθλητικών ομοσπονδιών (87%) καθορίζει τη σύνθεση των μόνιμων επιτροπών και τα καθήκοντα που τους έχουν ανατεθεί, ενώ περιγράφει τις αρμοδιότητες και τις ευθύνες που έχουν ανατεθεί στη διοίκηση.

Η εποπτεία της διαχείρισης έλαβε χαμηλή βαθμολογία στους σχετικούς δείκτες πλην ενός.

- Το 13% των ομοσπονδιών καταρτίζει έκθεση σχετικά με τις επιδόσεις και τις διαδικασίες σύνθεσης και έγκρισης από το συμβούλιο.
- Η αμοιβή της διοίκησης καθορίζεται από το διοικητικό συμβούλιο στο 38% των κυπριακών αθλητικών ομοσπονδιών.
- Το 13% των εξετασμένων ομοσπονδιών έχει θεσπίσει απαιτήσεις υποβολής αναφορών από τη διοίκηση όσον αφορά τις οργανωτικές δραστηριότητες και τα οικονομικά τουλάχιστον 4 φορές τον χρόνο και όλες τις διαδικασίες για τις συνεδριάσεις και τις διαβουλεύσεις σχετικά με την ατομική επίδοση.

Καμία από τις ομοσπονδίες δεν έχει εσωτερική οικονομική ή ελεγκτική επιτροπή.

Καμία από τις ομοσπονδίες δεν έχει σαφώς ορισμένους κανόνες για την υποβολή καταγγελιών ή τη διερεύνησή τους.

- Ένα χαμηλό ποσοστό (38%) των ομοσπονδιών διοργανώνει συνεδρίαση σχετικά με τον προϋπολογισμό ή τις οικονομικές καταστάσεις.
- Καμία από τις ομοσπονδίες δεν διοργανώνει συνεδριάσεις για ετήσια αυτοαξιολόγηση ή αξιολόγηση της διοίκησης.

Διάσταση 4: Κοινωνική ευθύνη

Η 'Κοινωνική ευθύνη' είναι η πλέον αδύναμη διάσταση με μόνο μερικούς από τους δείκτες να λαμβάνουν βαθμολογία ίση ή υψηλότερη του μέσου όρου. Ο μέσος όρος των ομοσπονδιών έλαβε τον χαρακτηρισμό «δεν πληρείται», χωρίς καμία εξαίρεση και στους οκτώ εξετασθέντες οργανισμούς· έχουν λοιπόν αρκετό περιθώριο για να κάνουν βήματα στο μέλλον για τη βελτίωση των βαθμολογιών τους.

- Το 13% των ομοσπονδιών προσφέρει συμβουλές στα μέλη στους τομείς της διαχείρισης και της διακυβέρνησης και καμία από αυτές δεν έχει αναθέσει σε εργαζόμενο να ενεργεί επίσημα ως ενιαίο σημείο επαφής ή να είναι υπεύθυνος για το θέμα αυτό.
- Δεν ελήφθη κανένα άλλο μέτρο από ομοσπονδία όσον αφορά τις διαβουλεύσεις σε θέματα διαχείρισης και διακυβέρνησης από οποιαδήποτε ομοσπονδία.

Οι κίνδυνοι που ενέχουν για την υγεία οι αθλητικές δραστηριότητες είναι παραδόξως ένας τομέας στον οποίο η ομοσπονδία δεν είχε να επιδείξει τυχόν μέτρα/πρωτοβουλίες. Καμία από τις ομοσπονδίες (πλην μίας) δεν ικανοποιούσε τον δείκτη στον τομέα αυτό.

- Σε μόλις μία μόνο από τις εξετασθείσες ομοσπονδίες είναι επισήμως ένα μέλος του προσωπικού ενιαίο σημείο επαφής και είναι υπεύθυνο για όλα τα θέματα που αφορούν τους κινδύνους που ενέχουν για την υγεία οι αθλητικές δραστηριότητες.

Δεν υπάρχει καμία (ή αμελητέα) επίσημη δραστηριότητα όσον αφορά την καταπολέμηση της σεξουαλικής παρενόχλησης, του στησίματος αγώνων, την κοινωνική ένταξη μέσω του αθλητισμού, τη δίκαιη μεταχείριση των επαγγελματιών αθλητών και την προώθηση της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας.

Η πολιτική για την καταπολέμηση του ντόπινγκ αποτελεί αρχή με επίσημη δραστηριότητα από την πλειοψηφία των ομοσπονδιών, χωρίς ωστόσο να υπάρχει δραστηριότητα για την ευαισθητοποίηση σε οποιοδήποτε επίπεδο.

- Η πλειοψηφία των ομοσπονδιών έχει επίσημη πολιτική κατά των πρακτικών ντόπινγκ (75%) ή εφαρμόζει πειθαρχικούς κανόνες σύμφωνα με του WADA (63%).
- Ορισμένες από τις ομοσπονδίες εφαρμόζουν επίσημες διαδικασίες που καθορίζουν τη συνεργασία τους με την Κυπριακή Αρχή Αντί-Ντόπινγκ (25%).

- Καμία από τις ομοσπονδίες δεν λαμβάνει επίσημα μέτρα για την ευαισθητοποίηση σχετικά με τα θέματα του ντόπινγκ.

Όσον αφορά τις διακρίσεις και τον αθλητισμό, η εμπλοκή των ομοσπονδιών στα ζητήματα αυτά είναι αμελητέα.

- Καμία από τις ομοσπονδίες δεν αναλαμβάνει δράσεις ευαισθητοποίησης όσον αφορά τη σημασία της ύπαρξης ποικιλόμορφου περιβάλλοντος λήψης αποφάσεων ή δράσεις που στοχεύουν στην υποστήριξη ηγετών και των δύο φύλων.
- Ένα χαμηλό ποσοστό (13%) των ομοσπονδιών έχει επίσημη πολιτική που στοχεύει στην προώθηση της ισότητας των φύλων στον αθλητισμό.

Η ανάληψη δράσεων από τις κυπριακές αθλητικές ομοσπονδίες λαμβάνουν επίσημα μέτρα για την προώθηση της πολιτικής «Αθλητισμός για Όλους» κυμαίνεται σε μέτριο επίπεδο.

- Η μειοψηφία των ομοσπονδιών διαθέτει επίσημη πολιτική που περιγράφει στόχους και συγκεκριμένες δράσεις για την προώθηση του 'αθλητισμού για όλους' (13%).
- Οι μισές από τις ομοσπονδίες συνεργάζονται με άλλους οργανισμούς που στοχεύουν στην προώθηση του 'αθλητισμού για όλους'.
- Καμία ομοσπονδία δεν διαθέτει εξουσιοδοτημένο μέλος του προσωπικού που να είναι υπεύθυνο για τον 'αθλητισμό για όλους' ή διαδικασία αξιολόγησης του αντίκτυπου των δράσεων που έχουν πραγματοποιηθεί στο πλαίσιο αυτής της αρχής.
- Υπάρχει ένα μικρό ποσοστό (25%) των ομοσπονδιών που ασχολείται με την πολιτική, το οποίο καθορίζει στόχους και ειδικές δράσεις που στοχεύουν στο να βοηθήσουν τους αθλητές να συνδυάσουν την αθλητική σταδιοδρομία τους με την εκπαίδευση ή την εργασία.
- Δεν υπάρχει εξουσιοδοτημένο μέλος του προσωπικού που να είναι υπεύθυνο για όλα τα θέματα που αφορούν τη διπλή σταδιοδρομία.

Όταν οι ομοσπονδίες δεν διαθέτουν στρατηγικές για τους εν λόγω τομείς, μειώνεται η πιθανότητα βιώσιμου κοινωνικού αντίκτυπου. Η έλλειψη στρατηγικής σημαίνει ότι δεν είναι σαφής ο στόχος των πολιτικών των οργανισμών, γεγονός που καθιστά λιγότερο πιθανή την αξιοποίηση της δυνατότητας της πολιτικής για ευρύτερο θετικό αντίκτυπο στην κοινωνία.

Συζήτηση και πολιτικές συνέπειες

Με μέσο δείκτη NSGO 27%, οι κυπριακές αθλητικές ομοσπονδίες σημείωσαν «ασθενείς» βαθμολογίες στην εφαρμογή αρχών χρηστής διακυβέρνησης. Όπως αναφέρθηκε, ο μέσος αυτός δείκτης σε όλες τις διαστάσεις καθιστά την Κύπρο - στις περισσότερες περιπτώσεις - την «αρνητική ακραία τιμή» στις εξεταζόμενες χώρες στο πρόγραμμα NSGO.

Η διάσταση των «δημοκρατικών διαδικασιών» φαίνεται να είναι αυτή που ικανοποιεί τους περισσότερους βασικούς δείκτες, γεγονός που εξηγεί γιατί έλαβε την υψηλότερη - ωστόσο χαμηλή - βαθμολογία (39%) μεταξύ των τεσσάρων εξεταζόμενων διαστάσεων. Οι περισσότεροι βασικοί δείκτες της διάστασης διασφαλίζονται μέσω συγκεκριμένων όρων στο καταστατικό της ομοσπονδίας και τους εσωτερικούς κανονισμούς [π.χ. σαφείς διαδικασίες για την εκλογή μελών του διοικητικού συμβουλίου (μέσω της γενικής συνέλευσης, βάσει μυστικών ψηφοφοριών κ.λπ.) · απαρτίας για το διοικητικό συμβούλιο · συνεδρίαση της γενικής συνέλευσης τουλάχιστον μία φορά τον χρόνο κ.λπ.]. Παρόλα αυτά, πολλές από τις αρχές του προγράμματος NSGO (και οι σχετικοί δείκτες) παραμένουν «άγνωστα νερά» για τις κυπριακές αθλητικές ομοσπονδίες και σε αυτές θα πρέπει να επικεντρωθούν οι αναγκαίες νομοθετικές αλλαγές. Ενδεικτικά, είναι απαραίτητος ο καθορισμός ορίων θητείας για τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου, καθώς και η σύσταση επιτροπής διορισμών. Επίσης, μια ευρύτερη ενσωμάτωση των βασικών ενδιαφερομένων (ιδίως των αθλητών και όχι μόνο των προπονητών, όπως φαίνεται να συμβαίνει σήμερα) στον στρατηγικό σχεδιασμό θα προσέθετε αξία στην εξασφάλιση δημοκρατικότερων διαδικασιών.

Όσον αφορά τη διάσταση της «διαφάνειας», η χαμηλή βαθμολογία (30%) είναι μάλλον ατυχής. Αυτό συμβαίνει επειδή οι εκπρόσωποι των ομοσπονδιών που συμμετείχαν στο δείγμα παραδέχθηκαν ότι - ακόμη και για πιο προηγμένους δείκτες - θα μπορούσαν να είχαν παρουσιάσει μια πολύ πιο «διαφανή» εικόνα, δεδομένου ότι όλες οι πληροφορίες, τα έγγραφα και το σχετικό υλικό είναι χρήσιμα και μπορούν να διατεθούν (τουλάχιστον) μέσω της επίσημης ιστοσελίδας τους. Ως εκ τούτου, το ζήτημα δεν είναι η απουσία διάθεσης για συμμόρφωση, αλλά η έλλειψη συνολικής ικανότητας (σε επίπεδο προσωπικό, τεχνολογικών μέσων κ.λπ.) που την εμποδίζει. Χαρακτηριστικά, αξίζει να σημειωθεί ότι μια μεσαίου μεγέθους αθλητική ομοσπονδία (εκτός αυτών που συμμετείχαν στο δείγμα για το NSGO) δεν διαθέτει καν δική της ιστοσελίδα και όλες οι βασικές πληροφορίες φιλοξενούνται στην ιστοσελίδα κάποιου εκ των αθλητικών συλλόγων (ενδεχομένως του μεγαλύτερου στο εν λόγω άθλημα). Γενικά, είναι αυτονόητο ότι υπάρχουν πολλά περιθώρια βελτίωσης στην εν λόγω διάσταση, και μάλιστα εύκολα και γρήγορα. Πιστεύουμε ότι είναι σημαντικό η πολιτική (π.χ. έγγραφη) σχετικά με τη δήλωση περιπτώσεων σύγκρουσης συμφερόντων να θεωρείται ουσιαστικής σημασίας, καθώς λόγω του μεγέθους της χώρας, οι συγκρούσεις αυτές όχι μόνο δεν είναι ασυνήθιστες αλλά για την ακρίβεια είναι σχεδόν αναπόφευκτες. Είναι ενδιαφέρον το ότι οι περισσότερες ομοσπονδίες που συμμετείχαν στο δείγμα δήλωσαν ότι, π.χ. ένας χορηγός ως μέλος του διοικητικού συμβουλίου που έχει στενή σχέση με τις ιδιαιτερότητες του αθλήματος θα βοηθούσε σημαντικά την εν λόγω ομοσπονδία σε επιχειρησιακό επίπεδο. Ωστόσο, είναι εξαιρετικά σημαντικό οι περιπτώσεις αυτές να καταγράφονται και να αναφέρονται για λόγους

διαφάνειας. Επίσης, δεν υφίσταται γενικότερα υποχρέωση υποβολής αναφορών σχετικά με τις εκτιμήσεις κινδύνου, συνεπώς είναι σημαντική η ανάληψη δράσης και στον εν λόγω τομέα. Έχουν ήδη θεσπιστεί διατάξεις περί τεχνικής βοήθειας, καθώς ο ΚΟΑ - μέσω του νέου Κώδικα - έχει δεσμευτεί να σχεδιάσει και να προσφέρει πρότυπα (π.χ. για ζητήματα σύγκρουσης συμφερόντων, εκτίμησης κινδύνου, καθώς και για στρατηγικά σχέδια) σε όλες τις ομοσπονδίες που στερούνται ικανότητας (σε επίπεδο προσωπικού, τεχνογνωσίας, κ.λπ.) για τη συμμόρφωση με τις εν λόγω απαιτήσεις.

Στη διάσταση της «εσωτερικής λογοδοσίας και του ελέγχου», η βαθμολογία που σημειώθηκε ήταν επίσης χαμηλή (33%). Οι κυπριακές αθλητικές ομοσπονδίες δεν ανταποκρίθηκαν σε πολλούς από τους βασικούς δείκτες της χρηστής διακυβέρνησης. Ο βασικός λόγος ήταν η έλλειψη πολυετούς στρατηγικού σχεδίου, το οποίο είναι απαραίτητο εργαλείο για τις οργανωτικές επιδόσεις (και όχι για τη συμμόρφωση) και ένα από τα σημαντικότερα καθήκοντα/ρόλους που έχουν τα εκλεγμένα εθελοντικά μέλη του διοικητικού συμβουλίου. Από την άλλη, οι ομοσπονδίες εξασφαλίζουν τη βασική εποπτεία του διοικητικού συμβουλίου από τη γενική συνέλευση και εφαρμόζουν αυστηρούς οικονομικούς ελέγχους (ιδίως από τον ίδιο τον ΚΟΑ). Ωστόσο, δεδομένου του μεγέθους και της συνολικής ικανότητάς τους, τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου αναλαμβάνουν πολλές επιχειρησιακές δραστηριότητες (δηλαδή δεν περιορίζονται μόνο στη χάραξη της στρατηγικής) με αποτέλεσμα να καθίσταται η σχέση/η διάκριση των εξουσιών μεταξύ της διοίκησης/διαχείρισης και του διοικητικού συμβουλίου κάπως ασαφής (αν όχι ανύπαρκτη). Ως εκ τούτου, θα πρέπει να τεθεί σε ισχύ κώδικας δεοντολογίας και, όπως αναφέρθηκε, να εφαρμόζονται αυστηρές διαδικασίες για τις συγκρούσεις συμφερόντων προκειμένου να σημειωθεί πρόοδος και να επιτευχθούν υψηλότερα πρότυπα χρηστής διακυβέρνησης.

Όσον αφορά την τελευταία διάσταση που εξετάζεται, δηλαδή την «κοινωνική ευθύνη», οι κυπριακές αθλητικές ομοσπονδίες φαίνεται να μην αναλαμβάνουν καμία δράση (5%). Οι λίγες δράσεις που έχουν πραγματοποιηθεί είναι αποτέλεσμα - σχεδόν αποκλειστικά - της Κυπριακής Ολυμπιακής Επιτροπής, η οποία με τη σειρά της ακολουθεί κατευθυντήριες γραμμές και οδηγίες από τη ΔΟΕ για ορισμένα θέματα που εξετάστηκαν στο πλαίσιο της εν λόγω διάστασης (π.χ. ντόπινγκ). Χρησιμοποιώντας ως μεταφορά μια ομπρέλα κατά την εξέταση των αρχών των προαναφερθέντων τριών διαστάσεων (δηλαδή, των δημοκρατικών διαδικασιών, της διαφάνειας, της λογοδοσίας και του ελέγχου), οι ομοσπονδίες μπορούν να προστατευθούν από τα έντονα «καιρικά φαινόμενα» (π.χ. πιέσεις ή/και κριτική από διαφορετικές ομάδες ενδιαφερομένων για τον τρόπο λειτουργίας των εν λόγω ομοσπονδιών). Με άλλα λόγια, πρέπει να αξιοποιήσουν τις προστατευτικές και εκτρεπτικές ιδιότητες της ομπρέλας. Ωστόσο, η ομπρέλα μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί «ανάποδα» για τη συλλογή και την ενσωμάτωση υπεραξίας · είναι κάτι που μπορούν να προσφέρουν οι δράσεις που εμπίπτουν ή σχετίζονται με τη διάσταση της κοινωνικής ευθύνης (π.χ. διπλή σταδιοδρομία, συνεργασία με πανεπιστήμια για την έρευνα και την κατάρτιση, δράσεις που σχετίζονται με το περιβάλλον κ.λπ.). Όπως αναφέρθηκε, μια τέτοια δυναμική και στρατηγικά προσανατολισμένη προοπτική απουσιάζει εντελώς στο πλαίσιο των κυπριακών εθνικών αθλητικών ομοσπονδιών.

Συμπεράσματα

Η επιτυχία είναι σημαντική όχι όμως πάση θυσία, και αν οι πρακτικές χρηστής διακυβέρνησης παραγκωνιστούν στο πλαίσιο της επιδίωξης βραχυπρόθεσμης δόξας, αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα ο οργανισμός να υποφέρει μακροπρόθεσμα. Η χρηστή διακυβέρνηση είναι ζωτικής σημασίας για την προώθηση της μακροπρόθεσμης επιτυχίας και τα αποτελέσματα των εθνικών αθλητικών ομοσπονδιών της Κύπρου όπως καταγράφονται στη παρούσα έρευνα, οφείλουν να 'διαβαστούν' ως το εφελτήριο για μια σταδιακή, αλλά στοχευόμενη πορεία που θα ενσωματώνει τις θεμελιώδεις αρχές χρηστής διακυβέρνησης που πρέπει να τηρήσουν οι οργανισμοί για να επιτύχουν το σωστό αποτέλεσμα.

Ο Κώδικας Χρηστής Διακυβέρνησης κινείται ακριβώς προς αυτήν την κατεύθυνση. Αποτελεί, δηλαδή, το «θεσμικό εργαλείο» για την «βοήθεια και προστασία» των εθνικών αθλητικών ομοσπονδιών, ώστε να συνεχίσουν - με αποδοτικότερο, διάφανο, δημοκρατικό, και υπεύθυνο τρόπο - το σπουδαίο έργο που επιτελούν, το οποίο επηρεάζει την ευρύτερη κοινωνία της Κύπρου. Υπογραμμίζεται, ωστόσο, ότι η χρηστή διακυβέρνηση επιτυγχάνεται όχι με την απλή εφαρμογή των άρθρων ενός Κώδικα, αλλά με την ρηξικέλευθη αλλαγή της κουλτούρας που υπάρχει εντός των αθλητικών οργανισμών, τους οποίους ο Κώδικας αφορά και στους οποίους απευθύνεται. Ως εκ τούτου, η εφαρμογή του Κώδικα δεν θα πρέπει να θεωρηθεί ως αυτοσκοπός, αλλά ως μια ατέρμονη προσπάθεια, η οποία θα αποσκοπεί στην επίτευξη της χρηστής διακυβέρνησης.

Με βάση τα ανωτέρω, αναμένεται ότι με την εισαγωγή του πρώτου Κώδικα θα αρχίσει να βελτιώνεται η κατάσταση όσον αφορά τα θέματα χρηστής διακυβέρνησης στον αθλητισμό στην Κυπριακή Δημοκρατία (δηλαδή θα γίνει πιο «πράσινη» αντί για κόκκινη ή/και πορτοκαλί). Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι ο Κώδικας πρόκειται σύντομα να συνδεθεί με την κατανομή της χρηματοδότησης στις αθλητικές ομοσπονδίες, κάτι που (αναπόφευκτα για τις οργανωτικές τους επιδόσεις και την επιβίωσή τους εν γένει) θα τις οδηγήσει σε μεγαλύτερη διαφάνεια στην εσωτερική τους λειτουργία, μεγαλύτερη υποχρέωση λογοδοσίας σε ευρύτερο φάσμα ενδιαφερόμενων, αυξημένη αποτελεσματικότητα (τουλάχιστον ίση με την τρέχουσα), ακόμη περισσότερη δημοκρατικότητα και σε μια πρακτική προσέγγιση της κοινωνικής ευθύνης.

Βιβλιογραφικές παραπομπές

Henry, I. (2009). European models of sport: governance, organisational change and sports policy in the EU. *Hitotsubashi Journal of Arts and Sciences*, 50(1), 41-52. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://hermes-ir.lib.hit-u.ac.jp/rs/bitstream/10086/18054/1/HJart0500100410.pdf>

VOCASPORT Research Group (2004,). *Vocational education and training in the field of sport in the European Union: situation, trends and outlook*. Lyon: European Observatoire of Sport and Employment. Διατίθεται στη διεύθυνση: <http://eose.org/wp-content/uploads/2014/03/vocasport-Final-Report-English-Version.pdf>

Strati S., & Epaminonda, A. (2016). Κύπρος. Στο W.J.L. Calkoen (Ed.) *The Corporate Governance Review* (6η έκδοση), σελ. 104-120. Law Business Research Ltd: London.

 National Sports
Governance Observer
Play the Game